

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

SVERIGES HISTORIA
I
JAPAN.

1889

**GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK**

(Bt.) Litt.

Sv.

So. 45 / 1675

Sve Ri Gi Es Hist Or Ia.

Kalmar.
A. Petersson & Sons Boktryckeri.
1889.

Sveriges Historia

utgifven af

Ti-Ta-Ta-Häi.

Professor i Vesterländska språk i Tokio.

Ordagrann öfversättning från Japanesiskan

af

Karl Ek.

—

Företal.

För kronprinsens af Japan räkning har en japanesisk lärd varit sysselsatt med utarbetande af ett verldshistoriskt arbete. Kronprinsen, som är mycket vetgirig, skall snart företaga en resa till Europa, hvarför han skall taga kännedom om de europeiska ländernas historia. Han är endast 9 år gammal och bär det klingande namnet *Haru*.

Den lärde skriftställaren, hvars namn är *Ti-Ta-Ta-Häi*, har bland alla andra länder, äfven besökt Sverige en kort tid. Det historiska verket omfattar alla europeiska länders och Förenta staternas historia. Det kan måhända intressera oss svenskar att se, huru vår historia

tar sig ut i detta förtjenstfulla arbete, hvilket enligt min åsigt till stor del är bearbetadt från ett arbete af en kinesisisk historiker. Om möjligt något fel i öfversättningen skulle hafva insmugit sig, anhåller jag om den ärade läsarens benägna öfverseende.

Birger Jarls stad d. 29 Febr. 1889.

Karl Ek.

Afd. I.

Sveriges äldsta tid.

Sverige stod på en hög bildningsgrad i sin första kända tillvaro. Detta land egde då fem gudar. Dessa hette Oden, Bal-Der, Thor, Midgårdssormen och kon Ödhumla. Åt dessa offrade man i praktfulla tempel genom att slagta djur och sedan bestryka gudarne med blod. Äfven tempelväggarne beströkos med blod.

Konungar funnos ännu ej. (Det må betänkas, på hvilken låg bildningsgrad detta folk ännu står, enär det i dag som i dag är ej ännu hunnit införa kejsardöme i Sverige.) Omkring år 830 an-

kom en man vid namn *Ansgar* från norra Frankrike. Han utbredde läran om en ny gud och fördref en efter en af de gamle. Häraf följde stor välsignelse för dessa barbarer, hvilka sedan fingo tillfälle att utbreda den nya läran och på samma gång plundra och röfva i länder på andra sidan hafvet. Dessa sjöröfvare kallade sig vikingar. Den första kung, som Sverige hade, var en Björn, som lät döpa sig. Sedan fans i Sverige en höfding, som hette Birger Jarl. Han står nu på ett torg i Stockholm. Derför kallas också Stockholm för Birger Jarls stad.

Sedan ingick Sverige öfverenskom-
melse med Danmark och Norge att lyda
under en spira, som skulle föras af ett
fruntimmer med namnet *Margaretha*.

Detta fruntimmer var emellertid icke rätté mannen att föra spiran med den äran. Derför blef ett stort blodbad i Stockholm, anställdt af Kristian Tyrann, så kallad därför att han ej lät folket få hänga upp alla de halshuggnes hufvud på stadsportarne, utan lät dem på vesterländskt sätt bäras bort.

Folket vardt då missnöjdt.

Då kom en herre till landet. Han steg i land vid Stensö i närheten af Kalmar. (En stad som ligger vid Kalmar sund.) Han hette Gustaf Ericsson.

Han åkte genom ett land, som hette Dalarne i ett hölass och blef sedan utropad till konung i Sverige.

Afd. II.

Gustaf I.

1521—1569.

Detta var en bra kung. Han tog ifrån kyrkan dess öfverflödiga egendom och reformerade den. Han bekämpade många uppror och högg hufvudet af anstiftarne. Sedan gjorde han Sverige till arfrike. Han gifte sig tre gånger och skaffade Sverige en krigshär. Han hade fyra söner, Erik, Johan, Magnus och Karl. Sedan han gjort upp sitt testamente, så höll han ett tal till mändarinerna, hvarefter han dog.

Efter honom uppsteg hans äldste son Erik. Man vet ej hvarför han kallade sig

Erik XIV.

1560 — 1568.

Han besteg först tronen. Sedan slösade han bort hvad fadren skrapat ihop. Han dödade ädlingar i vansinne och sprang sedan omkring i skogen. Han gifte sig med en ofrälse dam, som hette Karin Månsdotter. Härför blefvo hans bröder så onda, att de satte honom i fängelse, och gåfvo honom två tallrikar ärtsoppa, som de tvingade honom att äta upp med en sked, som var förgiftad, hvarför han strax derefter dog. (Man har ännu i dag icke lärt sig spisa soppa med pinnar i Sverige, hvilket belyser

den låga ståndpunkt de fortfarande stå på.)

Sedan uppsteg på tronen hans broder

Johan III.

1568 - 1592.

Han ville bekämpa reformationen och utgaf hufvudsakligast pengar och en röd bok, som kalldes "röda boken", ty han var en stor slösare. Hvilket framgår af de epiteter, hvarmed han hedrade de prester, som ej ville studera hans röda bok. Dem kallade han "olärde stympare", "åsnehufvuden och satanister", samt afsatte och förföljde dem. Hans son hette Sigismund. Derfor skaffade han honom plats som konung i Polen år 1587. Han hade sedan stora strider med "Miss-

växt, Hungersnöd och Prest". Efter långa och svåra strider lyckades han dock slutligen att få bugt på dem, hvarefter de halshöggos eller landsförvisades. Han gifte sig två gånger medan han lefde.

Sigismund.

1592 — 1599.

Han ärfde tronen efter sin fader. Men var hufvudsakligast konung i Polen (Se Polens hist.). Hans regering bestod deruti att han tvenne gånger reste till Sverige. Första resan kallades: "Sigismunds första besök". Andra resan kallades: "Sigismunds andra besök". Sedan blef han afsatt af sin farbror Karl, ty släkten är värst, som vi veta.

Sedan tog farbrodern styret i hand
och kallade sig

Karl IX.

1599—1611.

Denne var Gustaf I:s yngste son och hade ärft fadrens alla utmärkta egenskaper. Derfor lät han fängsla alla rådsherrar han fick fatt uti, hvarefter han sammankallade riksdag i Linköping, som sedan kallades Linköpings blodbad, därför att han högg hufvudet af alla råden. Han var mycket hushållsaktig och mycket för dans, hvilket bevisas af hans yttrande en gång, då han skref till en domare, som gjort en prestenka orätt: "... det rätter och packer eder efter, ty annars skall min

käpp dansa polska på eder rygg". Han hade krig med Danmark, som fördes utanför Kalmar slott.

Hans son, kronprins Gustaf Adolf öfvertog, enligt testamente, både slottet och kriget. Karl var då gammal och sade "ille faciet" sedan han sett på sonen. Sedan dog han i Nyköping.

Afd. III.

Gustaf II Adolf.

1611—1632.

Denne konung hade ljusblå ögon, ljusgult hår och kallades därför "guldkonungen från Norden". Han var ovän med påfven i Rom. Hvarför man beslutade att kriga i trettio år. Kriget kallades också *trettioåriga kriget* och rörde sig hufvudsakligast om en stad i Augsburg, som hette Bekännelsen.

Gustaf Adolf ville gifta sig med en flicka, som hette Ebba Brahe, men fick

ej för sin mamma. Han hade en tjennare, som kallades Oxenstjerna, hvilket öknamn man ej vet hur han fått.

Riddarhuset inrättades, hvilket var till stor båtnad för den lägre befolkningen. Han helsade på sin kusin Sigismund i Polen och slog honom, hvilket ansågs så ärorikt, att hans rykte spred sig öfver hela Europa.

Sedan tågade han till Tyskland och slog påfvens förenade härar. Men sedan angrep han en tysk general, som hette Wallenstein. I denna drabbning stupade han vid Schwedenstein i närheten af Lützen 1632.

Han hade endast en dotter, som var sex år. Hon blef nu regerande drottning, hvilket var ett formligt spektakel, och vi ej kunna förstå.

Kristina.

1632—1654.

Denna regering utmärkte sig i synnerhet för att hafva varit en käringregering. Bland annat nytt som infördes under hennes ledning var postföring. Posttjufvar funnos visserligen redan under hennes regering, men aflönades ännu ej af statsverket.

Hennes förnämsta regeringshandling bestod uti import af hofskalder. Hon afsade sig kronan 1654 vid universitetet i Upsala, hvarefter hon reste till Rom, der hon ingick civiläktenskap med påven. En del uppgifter tyda på, att så ej skett. Hon dog 1689.

Karl X Gustaf.

1654—1660.

En mörk skugga hvilade öfver denne konungs regering. Han hade två krig med Danmark och en fläck på sitt hjälterykte. Dessutom uppstod s. k. *vexel- och lånebanker* i Sverige, hvilken olycka dock kan anses uppvägas af Eskilstunas jern- och stålmanufakturverks anläggande.

Han dog häftigt i feber.

Karl XI.

1660—1697.

Han var fyra år, när han blef kung. Det första han inrättade var ett sup-institut i Lund, som kallades högskola, och en *riksbank*. År 1693 blef han

enväldig (som det förut varit här hos oss) och kallades en envålds, allom bjudande, suverän konung, som har makt att efter sin gunstlings behag styra sitt rike.

Krigsflottan blef förlagd i Karls-Krona. Karl XI var en grym herrskare, ty han tog egendomarne från grefvarne och mandarinerna. Detta kallade svenskarne Reduktionen. Hvilket kommer af reducera eller hugga för sig.

Karl XII.

1697—1718.

Karl XII var enväldig, hvilket ännu enligt våra äldre mandariners åsigt är den förnuftigaste af alla regeringsformer, i synnerhet när man förklarar myndig

vid tolf års ålder. Han dödade björnar och åt sedan upp dem med en trägaffel, hvarför han kallades "dundergud". Skägg och drottning var något, som han aldrig använde. Deremot begagnade han sig mycket af krig. Först slogs han med Danmark, dit han måste simma. Sedan krigade han till Polen der han lät utropa Stanislav, med tillnamnet "den lättsinskige", som konung. Karl öfvergaf sitt rike och reste på kalas till sin kusin, som var sultan i Turkiet. Men på vägen gaf han Zar Peter i Ryssland 14,000 bussar, af hvilka zaren blef så yr i hufvudet, att han inte kunde skilja emellan mitt och ditt. I Turkiet led konungen af fallandesjuka, hvarför han fick medicin och reste hem.

Hemma hade han en Bock, som han kallade för Måns. Den hade han att stängas med ett folk, som lefde på andra sidan Kölen, som är ett stort fartyg, och kallas baggar. Detta blef hans död. Han fick ondt i hufvudet och dog. (Här förefaller mig svenska historien något dunkel.)

Under sista tiden af sin regering hade han inte annat än kopparslantar. Dessa kallades nödmynt. Derfor slutade också Sveriges storhetstid, när dessa dåliga pengar började släppas ut i rörelse. Man hade inte ens råd att hafva ett hål i midten på dem. Hvilket är dumt och onaturligt.

Karl XII var ingen stor statsekonom.

Här slutar Sveriges storhetstid.

Afd. IV.

Ulrika Eleonora.

1718—1720.

Regerade inte alls i två år. Hvar-
efter hon afsade sig denna ansträngande
sysselsättning, såsom en förmån. Hennes
gemål blef

Fredrik I.

1720—1751.

Under det konung Fredrik skötte
svarfstolen och för öfrigt var kosteligt
lat, opålitlig och sedeslös, regerades

landet af Arvid Horn. Denne var en vis och förständig man. Han instiftade ett ostindiskt handelskompani och gjorde affärer med verdens förnämsta land, Japan.

Nu blandade Ulrika sig uti regeringsgöromålen. Hon lät en skicklig bränvinsbrännare, som hette Jonas Alströmer, införa odling af potatis, hvilket var till stor välsignelse för folket. Dessa potatis hafva längre fram i historien orsakat den olycksaliga godtemplarvandringen, som drager från vester till öster, inom kort hotande sjelfva det himmelska riket. Under hans regering infördes äfven hattar och mössor i landet. I stället för hårpiskor och knappar, inrättades utdelning af emaljerade och förgyllda metallplåtar, som hängdes på

kläderna. Dessa voro indelade i tre klasser: Serafimer-, Svärds- och Nordstjerne-plåtarne. De som buro dem hade samma rang som en mandarin med en knapp.

När Fredrik var 75 år, blef han ej äldre.

Adolf Fredrik.

1750—1771.

Emedan Fredrik I:s svarfstol brunnit upp, hade Adolf Fredrik ingenting att göra. Han försökte att komma till makten genom en sammansvärjning mot Rådet, hvilka i motsats till Karl IX:s Råd, behöllo sina hufvuden för sig sjelfva. De som hade några förstas. Men sammansvärjningen upptäcktes af

en, som hette Korporal och anförde gardet på natten. Så deraf blef intet.

Hans son kronprins Gustaf företog en resa till Frankrike. På denna resa öfverraskade honom hans fader genom att dö.

Gustaf III.

1771—1792.

Denne konung gaf Sverige en ny regeringsform. Fast mycket sämre än Japans. Landet hotade att råka i förfall, enär en tryckfrihetsförordning fick utgifvas och fri religionsöfning tilläts. Deremot infördes så kallade kronbrännerier, der bränvin pressades i stora kvantiteter och fördelades sedan till landets olika delar. Häröfver blef folket

missnöjdt, ty det ville supa bränvin utan kontroll.

Konungen svärmade mycket för musik och sång. Och lät bygga en teater, der man spelade på förfärligt stora bambam, som kallades trummor.

Han inrättade en *vitterhets-, historie- och antiqviletsakademi*, som sedermera kompletterades genom en filial, som kallas svenska akademien som nu ligger i lägervall. (Ty pundhufvenas tid är ännu inte förbi, fastän metersystemet är infördt i landet).

Han hade en son, som hette Gustaf Adolf. Dennes far blef skjuten i en maskeradkappa när elden var lös, och ropade: "jag är sårad, tag fast honom."

Gustaf IV Adolf.

1792—1809.

Han försökte under lång tid att draga på sig Karl den XII:s stöflar, hvilket sluligen lyckades. Sedan blef han afsatt.

Afd. V.

Karl XIII.

1809—1818.

Han var oduglig att regera, enär han led af ålderdomssvaghet och kärlekskrämpor, hvarför en son till en sakförare i Pau, som ligger i södra Frankrike, valdes till kronprins. Han hette Bernadotte. Hvarför de icke togo en dylik från Japan är oförklarligt. Hans förnamn var egentligen Jean, hvilket af svenskarne förvreds till Carl-Johan. Han var furste af Ponte Corvo. Men blef sedan kung.

Carl XIV Johan.

1818—1844.

Karl Johan regerade mest medan han var kronprins. Norge förenade han med Sverige och underkastade sig deras välde. Han talade en utmärkt svenska, men lärde sig aldrig att bli förstådd af sitt folk. Hans förnämste rådgifvare var af Wirsén, som ännu lefver och är befordrad till hofskald. Han hade dessutom nöjet att under sin regering lära känna litteratören Esaias Tegnér, som därför blef biskop och god vän med Påfven.

Oskar I.

1844—1859.

Denne konung hade fem barn, afskaffade husbehofsbränningen, anskaffa-

de jernvägar liknande dem i Japan, afskaffade tullen på Öresund och utbredde elektrisk telegraf i landet, likadant som i Japan. Det var en mycket fredlig konung, som icke ställde till några krig, utan lefde i frid och ro.

Han öfverlefde sina själs- och kroppskrafter, hvarför han ännu i lifstiden öfverlemnade regeringen till sin son

Karl XV.

1859—1872.

Denne konung var mycket folkkär, hvarför han lät inreda två kamrar, der folkets representanter fingo sammankomma hvarje år. Der blandade han tillsammans adeln, (mandariners vederlikar) påfvens ombud och bönder, allmog och judar från Palästina, hvilka

alla förde ett obeskrifligt oväsen samt gräl, och måste till och med hotas af en höfding med en stor klubba, när det blef alltför farligt för den allmänna säkerheten. Denna inrättning har ännu ej hunnit afskaffas, men allt folket blef en gång hemskickadt för det de buro sig åt, som om de varit från förståndet. Det var dock under den nuvarande konungens tid, hvaraf synes, att han är mera förståndig, fast mindre folkkär.

Karl den femtonde var mycket älskad af sitt folk, hvarför man nu skall resa en staty öfver honom.

Oskar II.

1872—19..

Han regerar ännu. Han har gjort en baron, som var slägt med Olof Trä-

tälja från Hedenhös. Han är en mycket stor reslig monark med en kinesisk och två japanesiska ordnar. Har invigt otaliga jernvägar och försonat sig med det romerska väldet genom att omfamna påfven, hvars makt i Sverige nu börjar växa.

Han har mycket att göra, ty Sverdrup bor i Kristiania och August Palm i Stockholm. Sverdrup var en upprorisk höfding, som ville frånrycka honom Norge, men blef underkufvad och är nu vice konung der. Palm är höfding för en stor här och gör ibland uppror. Han har flere gånger försökt att intaga en fästning, som heter Långholmen. Han har lyckats intränga ett par gånger. Men blifvit lika många gånger tillbakadrifven.

Härens och flottans uniformer äro i det bästa skick.

Polisen är väl dresserad i hela landet och är mycket höflig, om man bara doftar punsch.

Boskapsskötseln florerar. Hela landet är fullt af oxar och svin.

Tullagstiftningen har bringats till en sådan höjd, att man snart hvarken kan få in utländska varor, eller ut inhemska industriprodukter.

Handeln skötes uteslutende på kredit. Ett nytt bokföringssystem är infördt under namn af *Conto-pro-diverse* och lär vara ytterst bekvämt och praktiskt.

På Så Sätt Förflyter Tiden i detta konstitutionellt styrda land, som likasom Japan vet hvad det vill säga att hålla fiendtliga länders härar på afstånd.

Helt nyligen firade svenska folket en fest för sin kejserlige konung. Visserligen kan han icke, som vår monark, räkna sina anor till 121:sta ledet, men han var sextio år, och då tände hela hufvudstadens befolkning på så många papperslyktor som fans att få.

Detta var ett af de ljusaste ögonblick under denne monarks regering. Vid detta tillfälle såg han på sin son med samma blick, som Karl IX såg på sin son Gustaf Adolf. Hvarefter han sade: "*Ille munera*".

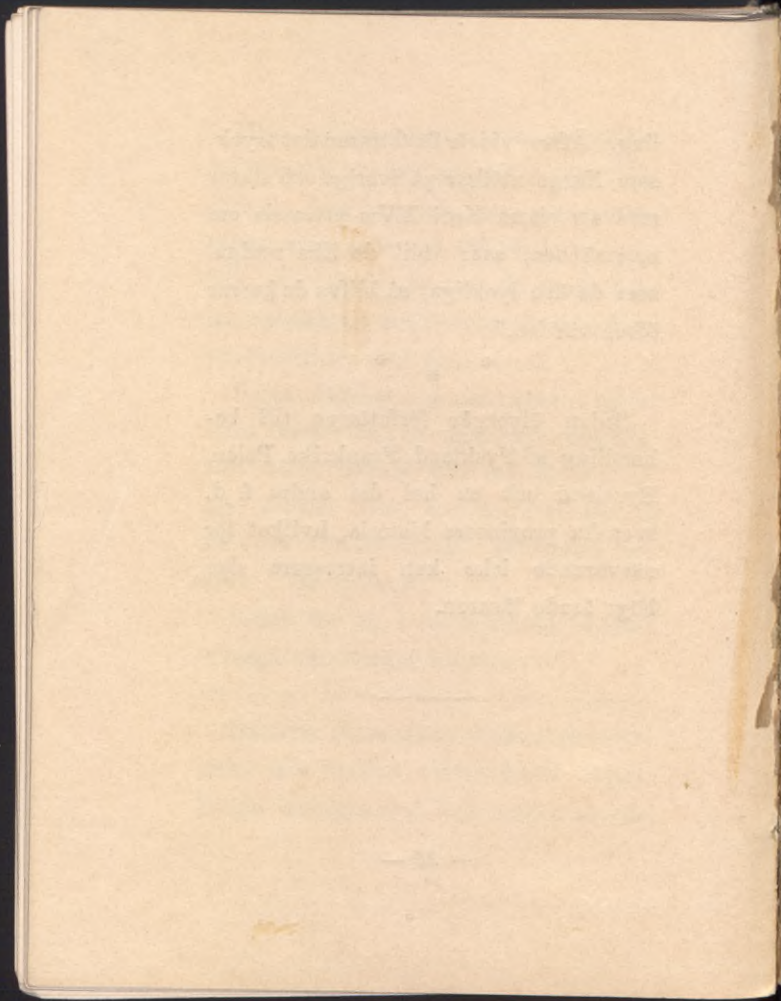
Sedan får jag i sammanhang härmed öfvergå till Norges historia ..."

Härefter framhåller författaren opartiskt och tydligt norrmännens lugna, jemna temperament och sunda utveck-

ling. Äfven vidrör författaren det tryck, som Norge utöfvar på Sverige och slutar med att citera Karl XV:s yttrande om norrmännen, att: "bli' de lika nosiga, som de äro lyckliga, så blifva de herrar öfver värden."

* * *

Sedan öfvergår författaren till behandling af Tyskland, Frankrike, Polen, Ryssland och en hel del andra f. d. svenska provinsers historia, hvilket för närvarande icke kan intressera den högt ärade läsaren.

6000210015

Göteborgs universitetsbibliotek

+ förb 0,75

Pris 50 öre.